

Informationsmøde om badevandskvaliteten i Gentofte

Gentofte Rådhus, 29. juni 2023

Udarbejdet af: Lea Gram Jacobi, bestyrelsesmedlem i DN Gentofte

Vores badevand er som 'Det Vilde Vesten'

Udfordringen

- Grønt flag indikerer et acceptabelt niveau af bakterier – men fortæller ikke noget om tungmetaller i vandet
- Da badevandet ikke testes for tungmetaller, ved ingen reelt, hvad vi bader i

Hvad bør der gøres:

- Jævnligt tage udvidede badevandsprøver
- Spore og lukke kilden hvis man finder forhøjede niveauer

Menneskeskabte påvirkninger af badevandet

- **Udledning af spildevand**
- **Udsivning fra kystnære giftdepoter**
- **Nærliggende gravearbejde i havet**

Agenda

- I. Lynetteholm *(v/ Lea Gram Jacobi)*
- II. Hvilke konsekvenser kan Lynetteholm få for Gentofte mht. havvandskvalitet og stormflodssikring?
(v/ Morten Holtegaard Nielsen)
- III. Effekter af metaller og sulfid i badevandet?
(v/ Martin Mørk Larsen)
- IV. Spørgsmål

Lynetteholm

I. Vision og lovgivning

II. Hvad er Lynetteholm?

III. DN's største bekymringer

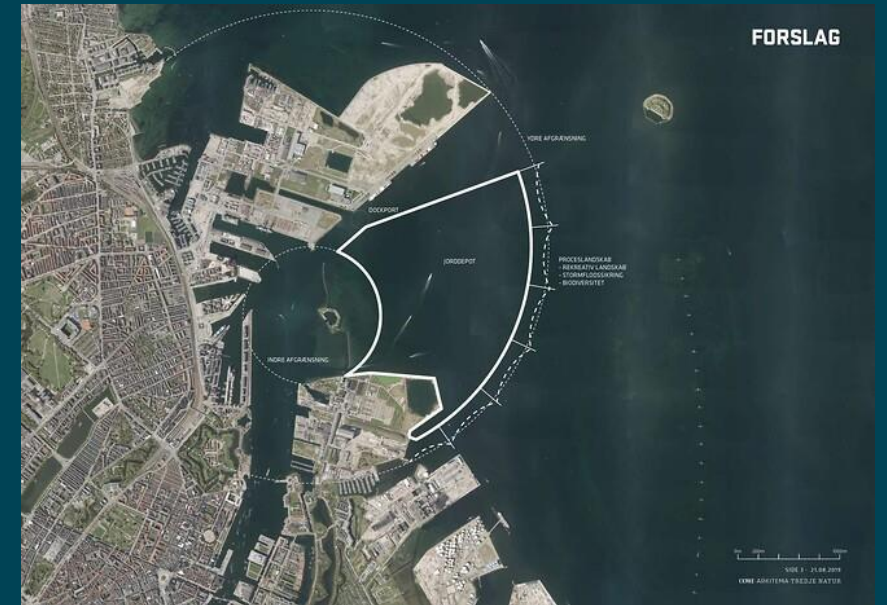
Visionen for Lynetteholm

5. oktober 2018 præsenterede daværende statsminister Lars Løkke Rasmussen (V), overborgmester i København, Frank Jensen (S), Transportminister Ole Birk Olesen (LA) og Erhvervsminister Rasmus Jarlov (KF) visionen for Lynetteholm

Visionen for Lynetteholm

- En stor kunstig ø midt i Københavns Havn
- Et 'kinderæg', der skal løse tre store udfordringer for København uden at koste skatteyderne en eneste krone:
 - *Stormflodsikring af København*
 - *Billige boliger til en voksende befolkning*
 - *Brug af overskudsjord fra andre byggerier*

Anlægslov vedtages

- Den 4. juni 2021 vedtages en anlægslov af et bredt flertal i det danske Folketing
- Anlægsloven giver vidtgående bemyndigelse til By & Havn og Transportministeriet og sætter *de facto* miljølovgivningen og miljøbeskyttelsen ud af kraft
- ... og gør bygherre til sin egen miljøvogter

LOV nr 1157 af 11/06/2021 Transportministeriet

[Yderligere oplysninger >](#)

Lov om anlæg af Lynetteholm

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:

Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

Kapitel 1
Anlæg af Lynetteholm

§ 1. Udviklingselskabet By & Havn I/S bemyndiges til at:

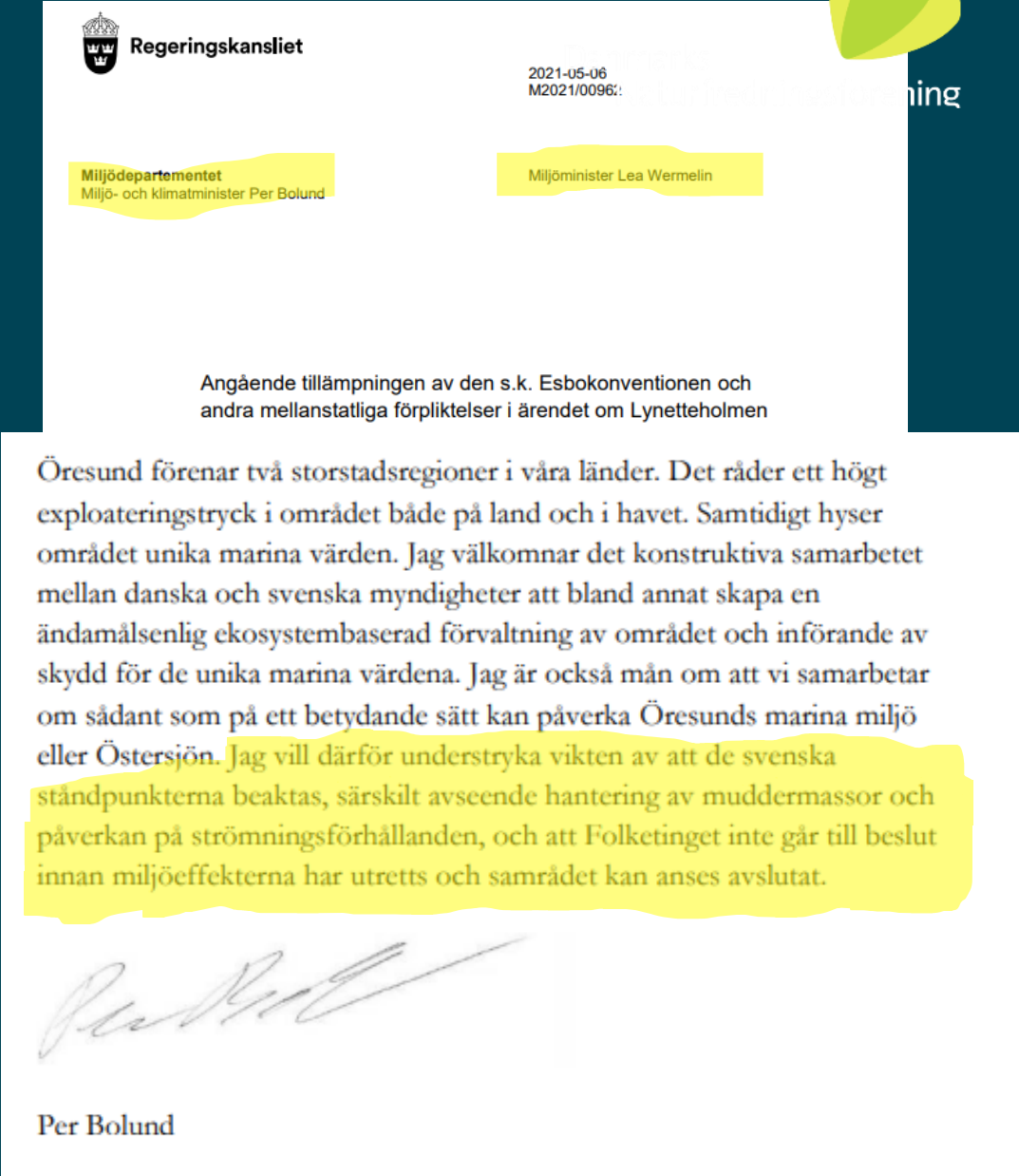

- 1) Anlægge Lynetteholm ved at opfylde et areal i Københavns Havn.
- 2) Etablere den østlige del af Lynetteholm som et kystlandskab.
- 3) Anlægge et modtageanlæg til nyttiggørelse af ren og ikke-renningssegnet forurenede jord på Refshaleøen med tilhørende arbejdskaj.
- 4) Anlægge en adgangsvej fra Prøvestenen til modtageanlægget på Refshaleøen, jf. nr. 3, der går via Kraftværkshalvoen, omfattende en dæmning nord for Prøvestenen, en dæmning med tilhørende oplukkelig bro øst for Margretheholm Havn

<https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2021/1157>, Afgørelser truffet efter byggeloven, lov om naturbeskyttelse, lov om vandforsyning m.v., lov om miljøbeskyttelse, lov om beskyttelse af havmiljøet, lov om råstoffer, lov om forurenede jord eller lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer eller regler udstedt i medfør af disse love kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, hvis afgørelsen træffes i forbindelse med Udviklingselskabet By & Havn I/S' gennemførelse af projektet, som beskrevet i § 1, stk. 1, i lov om anlæg af Lynetteholm. (Ref.: <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2021/1927>)

Brev fra den svenske miljøminister

- Anlægsloven vedtages i Folketinget på trods af, at den svenske Miljøminister en måned inden har sendt et brev direkte til den danske Miljøminister.
- I brevet understreger Per Bolund vigtigheden af at Folketinget ikke tager nogen beslutning om Lynetteholm, før miljøpåvirkningerne er ordentligt undersøgt og før Espoo-samrådet mellem DK og SE er afsluttet.
- Dette brev tilbageholdes og kommer først til Folketingets og offentlighedens kendskab 10 måneder senere (ni måneder efter at anlægslovens vedtages)

Regeringskansliet
2021-05-06
M2021/0096:

Miljödepartementet
Miljö- och klimatminister Per Bolund

Miljöminister Lea Wermelin

Angående tillämpningen av den s.k. Esbokonventionen och andra mellanstatliga förpliktelser i ärendet om Lynetteholmen

Öresund förenar två storstadsregioner i våra länder. Det råder ett högt exploateringstryck i området både på land och i havet. Samtidigt hyser området unika marina värden. Jag välkomnar det konstruktiva samarbetet mellan danska och svenska myndigheter att bland annat skapa en ändamålsenlig ekosystembaserad förvaltning av området och införande av skydd för de unika marina värdena. Jag är också mån om att vi samarbetar om sådant som på ett betydande sätt kan påverka Öresunds marina miljö eller Östersjön. Jag vill därför understryka vikten av att de svenska ståndpunkterna beaktas, särskilt avseende hantering av muddermassor och påverkan på strömningsförhållanden, och att Folketinget inte går till beslut innan miljöeffekterna har utretts och samrådet kan anses avslutat.

Per Bolund

Brev fra den svenske miljøminister

- Først i marts 2022 får offentligheden kendskab til brevet
- ... og 12. maj 2022 tildeles transportminister Trine Bramsen (S) og miljøminister Lea Wermelin (S) en næse af Folketinget for at have tilbageholdt brevet for Folketinget

... og anlæggelsen af Lynetteholm fortsætter!!

Bekendtgørelse vedtages

- Den 11. oktober 2021 vedtager et flertal i det danske Folketing ”Bekendtgørelse om afskæring af klageadgange i forbindelse med anlæg af Lynetteholm”.
- Bekendtgørelsen fjerner borgers, NGO’ers og kommuners klageadgang

Bekendtgørelse om afskæring af klageadgange i forbindelse med anlæg af Lynetteholm

I medfør af § 6, stk. 1 og 2, i lov nr. 1157 af 11. juni 2021 om anlæg af Lynetteholm fastsættes:

§ 1. Bekendtgørelsen finder anvendelse i forbindelse med anlægsfasen af anlæg af Lynetteholm, jf. § 1 i lov om anlæg af Lynetteholm.

§ 2. Afgørelser truffet efter byggeloven, lov om naturbeskyttelse, lov om vandforsyning m.v., lov om miljøbeskyttelse, lov om beskyttelse af havmiljøet, lov om råstoffer, lov om forurenede jord eller lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer eller regler udstedt i medfør af disse love kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, hvis afgørelsen træffes i forbindelse med Udviklingsselskabet By & Havn I/S’ gennemførelse af projektet, som beskrevet i § 1, stk. 1, i lov om anlæg af Lynetteholm.

§ 3. De kommunale tilsynsmyndigheder fører ikke tilsyn med kommunalbestyrelsens afgørelser omfattet af § 2.

§ 4. Bekendtgørelsen træder i kraft den 14. oktober 2021.

Transportministeriet, den 12. oktober 2021

BENNY ENGELBRECHT

/ Lasse Winterberg

Bekendtgørelse om afskæring af klageadgange i forbindelse med anlæg af Lynetteholm ([retsinformation.dk](https://www.retsinformation.dk)), Afgørelser truffet efter byggeloven, lov om naturbeskyttelse, lov om vandforsyning m.v., lov om miljøbeskyttelse, lov om beskyttelse af havmiljøet, lov om råstoffer, lov om forurenede jord eller lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer eller regler udstedt i medfør af disse love kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, hvis afgørelsen træffes i forbindelse med Udviklingsselskabet By & Havn I/S’ gennemførelse af projektet, som beskrevet i § 1, stk. 1, i lov om anlæg af Lynetteholm. (Ref.: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/1927>)

Anlægslov og Bekendtgørelse

- betyder, at to instanser - By & Havn og Transportministeriet - i princippet får *carte blanche* til et gigantprojekt, hvor miljøloven er sat ud af spil, og hvor offentligheden ikke kan klage.
- betyder, at borgers, kommuners og foreningers eneste mulighed for at blive hørt er at rejse en sag ved domstolene.

Afgørelser truffet efter byggeloven, lov om naturbeskyttelse, lov om vandforsyning m.v., lov om miljøbeskyttelse, lov om beskyttelse af havmiljøet, lov om råstoffer, lov om forurenede jord eller lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger og bymiljøer eller regler udstedt i medfør af disse love kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, hvis afgørelsen træffes i forbindelse med Udviklingselskabet By & Havn I/S' gennemførelse af projektet, som beskrevet i § 1, stk. 1, i lov om anlæg af Lynetteholm. (Ref.: <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2021/1927>)

Etablering af ø i Malmø afvist af domstol

Mark- og miljödomstolen ved Växjö tingsrätt;

- Har afvist Malmø kommunes ansøgning om at etablere en ø (1/10 af Lynetteholm) i Malmø havn
- ... hovedsagligt pga. konsekvenserne for havmiljøet og for at leve op til “Sveriges forpligtelser til at efterleve vanddirektivet og dets intentioner”.

Agenda I/II

I. Lynetteholm – vision og lovgivning

II. Hvad er Lynetteholm?

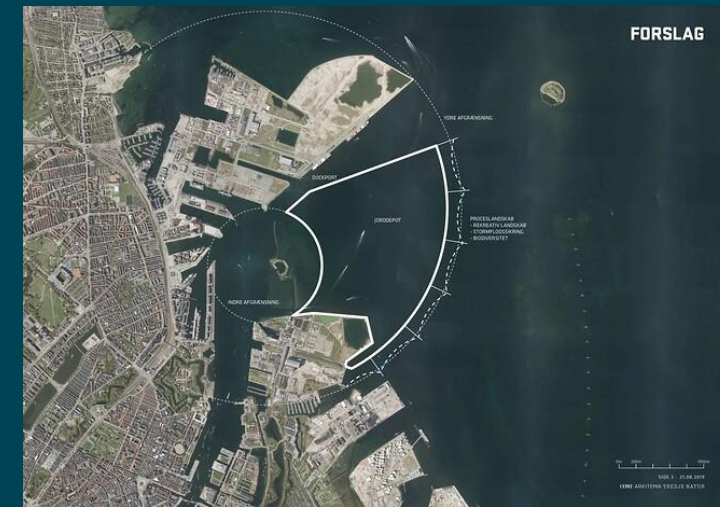
III. DN's største bekymringer

Hvad er Lynetteholm?

Danmarks
Naturfredningsforening

- En kunstig halvø på 2,8 km² placeret ved udløbet af Københavns Havn
- Tiltænkt som en ny bydel, der skal huse 35.000 beboere og 35.000 arbejdspladser
- Skal etableres af forurenede overskudsjord fra byggepladser i Storkøbenhavn
- Inden da skulle 2,3 millioner m³ forurenede slam indeholdende tungmetaller og næringsstoffer graves op og dumpes i Køge Bugt*

Kilde: https://www.kk.dk/sites/default/files/2021-10/faktaark_om_lynetteholm_0.pdf, Billeder: By & Havn

* Nu kommer Lynetteholm. Her er de 10 største problemer - politiken.dk, Miljøvurdering af Lynetteholm bygger på 40 år gammel forskningsartikel | København | DR

Hvad er Lynetteholm?

- Det regnes at tage 30-40 år at fylde nok jord i havet til en ø, og byggeriet regnes færdig i 2070
- Der kom over 1000 kritiske høringsvar fra fagpersoner og -organisationer, inklusive Länsstyrelsen i Skåne og Naturvårdsverket
- Trods høringsvar og trods ikke-afsluttede Espoo-forhandlinger blev første spadestik taget 17/1-2022
- Bygherre bag Lynetteholm er By & Havn, som ejes 95% af Københavns Kommune og 5 % af staten

Hvad er Lynetteholm?

- Stormflodsikring af København?

Er Lynetteholm en stormflodssikring?

- Ifølge tre af landets førende eksperter er Lynetteholm IKKE i sig selv en stormflodssikring – men øger potentielt risikoen for stormflod i nogle områder – især i Gentofte*.
- I høringsvaret af 18/2-21 fra Länsstyrelsen i Skåne står; *”at begrunde byggeriet af Lynetteholm med at klimasikre København er hverken ret eller rimeligt”*.
- I København Kommunes 'Stormflodsplan for København 2017' og 'Risikostyringsplan 2021 Køge Bugt – København' anbefales det, at *”etableringen af sikringer mod stormfloder fra syd bør påbegyndes nu, hvorimod etableringer af sikringer mod stormfloder fra nord kan vente nogle årtier endnu.”***
- Lynetteholm er tiltænkt som stormflodssikring fra nord.

* Ny skarp kritik af minister: Gigantisk byggeri øger risikoen for stormflod | BT Samfund - www.bt.dk.

** (risikostyringsplan_2021_for_koege_bugt_-_koebenhavn.pdf (kk.dk) (s. 5, nederst venstre spalte).

Er LH en stormflodssikring?

NY Ø ØGER RISIKOEN FOR STORMFLOD

Den er blevet solgt om en sikring mod stormflod i København, men i virkeligheden vil Lynetteholmen gøre det sværere for vandet at løbe gennem Øresund, vurderer eksperter

Ministeren bekræfter, at selve Lynetteholmen i sig selv ikke sikrer mod stormflod.

Først på længere sigt om mange år, når den kunstige ø er etableret, vil der kunne laves en såkaldt sluseport mellem Lynetteholmen og Nordhavnen, der beskytter mod stormflod.

Men selve byggeriet af sluseport er ikke endelig vedtaget i den politiske aftale, der blev indgået i juni om at bygge Lynetteholmen. Den må komme senere, siger transportministeren.

Er Lynetteholm en stormflodssikring?

Ifølge Ingvar Sejr, udviklings- og salgsdirektør i By & Havn, eksisterer der et alternativ til Lynetteholm som stormflodssikring af København

(videoklip fra eksperthøring i Folketinget om Lynetteholm projektet, havmiljø og klimasikring, 20. maj 2021)

Agenda I/II

I. Lynetteholm – vision og lovgivning

II. Hvad er Lynetteholm?

III. DN's største bekymringer

DN's største bekymringer

1. Bagatellisering af potentielle miljøkonsekvenser

- *Dumpning eller deponering af opgravet slam*
- *Påvirkning af saltvandsgennemstrømningen til Østersøen*

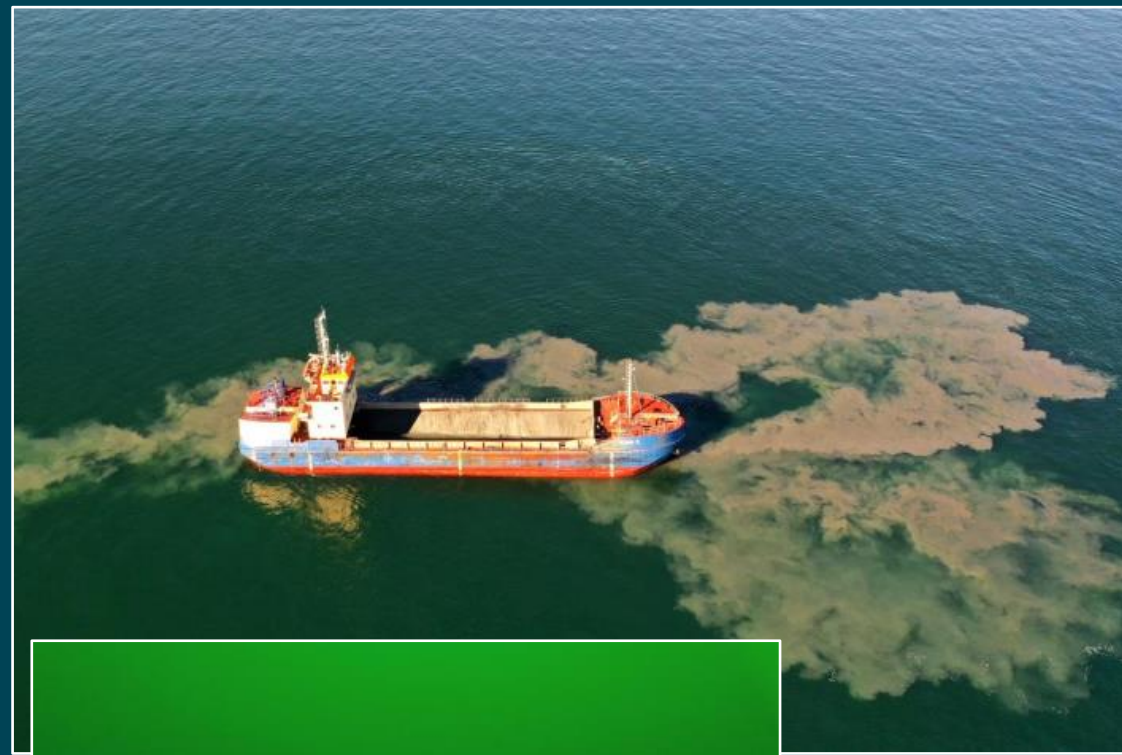
Dumpning af slam i Køge Bugt

498 kubikmeter slam blev natten til torsdag den 6. januar 2022 dumpet i Køge Bugt i forbindelse med anlægningen af Lynetteholm

Dette trods stor bekymring blandt kystkommuner og de svenske myndigheder og trods igangværende Espoo-forhandlinger med Sverige

By & Havn udtalte herefter:

”Vi har haft en god og konstruktiv dialog med både de danske og svenske myndigheder, samt repræsentanter for kommunerne langs Køge Bugt. (...) Vi blev enige om det i denne uge og kan nu derfor gå i gang med arbejdet.

Dumpning af slam i Køge Bugt

Hverken de svenske myndigheder eller borgmestrene i kystkommunerne ved Køge Bugt kunne dog genkende denne enigheden om

7. januar skriver direktør i Stevns Kommune Ellen Hvidt Thelle (i en mail):

”Det kan jeg KLART afkræfte. Det er ikke sandt, at vi har accepteret kriterierne.”

10. januar skriver Carl Lindqvist fra Länsstyrelsen i Skåne (i en mail):

”The Swedish authorities are not in agreement regarding the dumping sites nor the methods of dumping as of yet. By og Havn have wrongfully stated that we’re in agreement.”

Bagatellisering af miljøkonsekvenser

By & Havn vurderede;

”miljøpåvirkningen ved klapning (dumpning) i Køge Bugt til at være lille både i forhold til danske og svenske naturområder”.

Klage fra Länsstyrelsen i Skåne

”Ja, By & Havn hævder jo, at miljøpåvirkningen er lille til ubetydelig, men det er vi ikke overbeviste om.”

Carl Lindqvist, vandadministrator i Skåne Län. (6/1-22)

Klage fra den svenske miljøminister

Regeringskansliet

2022-03-18
M2022/00600

Miljödepartementet
Klimat- och miljöministern

Miljöminister Lea Wermelin
Transportminister Trine Bramsen

Angående dumpningen av muddermassor från Lynetteholmen

Jag skriver till er med anledning av den pågående dumpningen av muddermassor från projektet Lynetteholmen.

Som klimat- och miljöminister har jag ansvar för genomförandet av miljörättsliga internationella åtaganden. Jag uppskattar att det fortfarande sker ett aktivt samråd enligt Esbokonventionen om projektet.

Svenska myndigheter har under samrådet tydligt framhållit att dumpningsplatserna i Køge bukt är olämpliga, särskilt för förorenade massor. Jag vill med det här brevet klargöra att resultaten från miljöövervakningen av den pågående dumpningen inte har ändrat de svenska myndigheternas inställning till dumpningsplatserna.

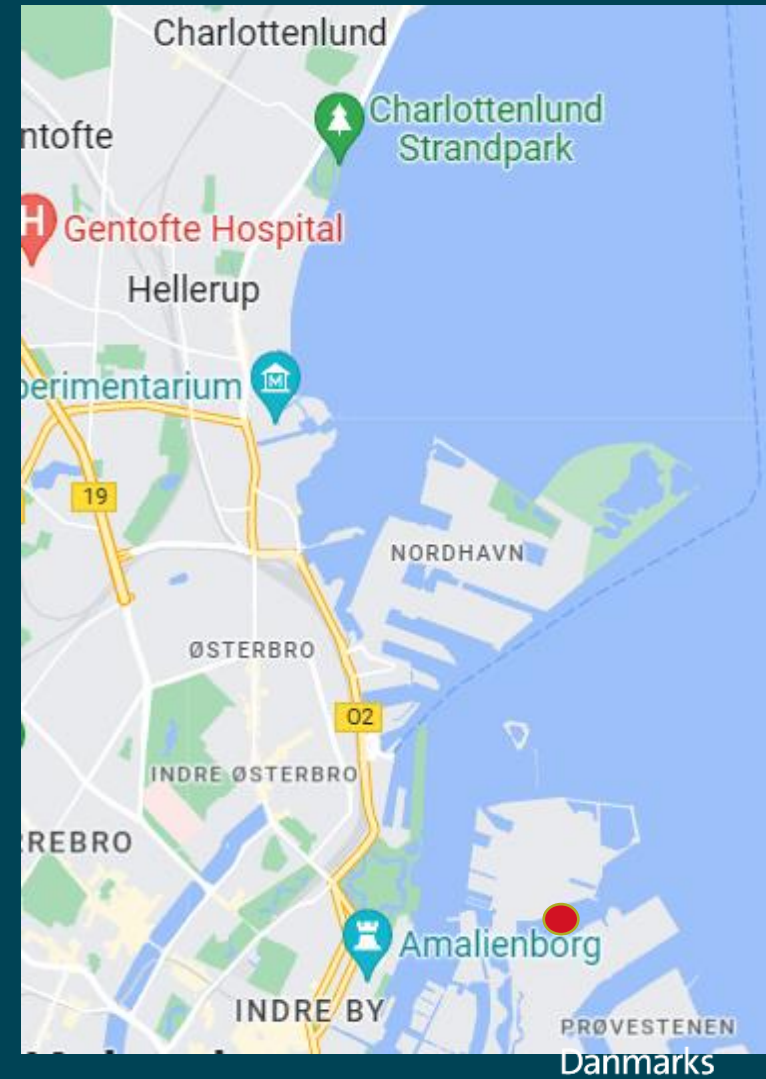
Inför nästa dumpningsperiod behöver i första hand en annan maskinering väljas eftersom dumpningsplatserna i Køge bukt inte är lämpliga. I andra hand behöver miljöövervakningsprogrammet för dumpningen skärpas för att

18. marts 2022 Klima- og miljøministeren:

- *Resultatet af miljøovervågningen af den igangværende dumpning har ikke ændret de svenske myndigheders holdning til dumpningsstederne.*
- *Inden næste dumpningsperiode bør for det første vælges en anden håndtering af slammet.*
- *For det andet er der behov for at miljøovervågningsprogrammet skærpes*

Margretheholms Havns – april 2022

Gråt skum fra Lynetteholm flyder i havn: - Det ser frygteligt ud - TV , Billede 2: Hilda Goos 27/4-22 fra StopLynetteholms FB: (3) [STOP Lynetteholm!](#) | Facebook

Margretheholms Havns skum

21. april 2022 udtaler Ingvar Sejr fra By & Havn:

”Det er ikke giftigt. Det ved vi.”

Har I taget prøver af det?

”Nej, det har vi ikke. Vi har kigget på det, men vi ved og kan se, det kommer fra noget af det arbejde, vi laver. Og til det arbejde bruger vi rene materialer, så der er ikke noget forurennet, der kommer fra projektet”.

Margretheholms Havns skum

Berlingske

2. August 2022

Nu foreligger konklusionen: Gråt skum udgør en sundhedsrisiko trods Københavns Kommunes afvisning

Det grå skum, der spredte sig i foråret i Margretheholm Havn, var ikke giftigt, lød det. Men nu har Styrelsen for Patientsikkerhed undersøgt sagen og konkluderer, at skummet kan udgøre en sundhedsrisiko.

POLITIKEN

DANMARK

SAMFUND

POLITIK

UDDANNELSE

KØBENH

MENU

Log ind

Køb abonn

Forurennet havskum viser sig at være decideret giftigt

Styrelse vurderer, at skummet i Margretheholm Havn var så fyldt med blandt andet tungmetaller, at badegæster og sejlere kunne tage skade.

3. August 2022

Danmarks
Naturfredningsforening

DN's største bekymringer

1. Bagatellisering af potentielle miljøkonsekvenser

- *Dumpning eller deponering af opgravet slam*
- *Påvirkning af saltvandsgennemstrømningen til Østersøen*

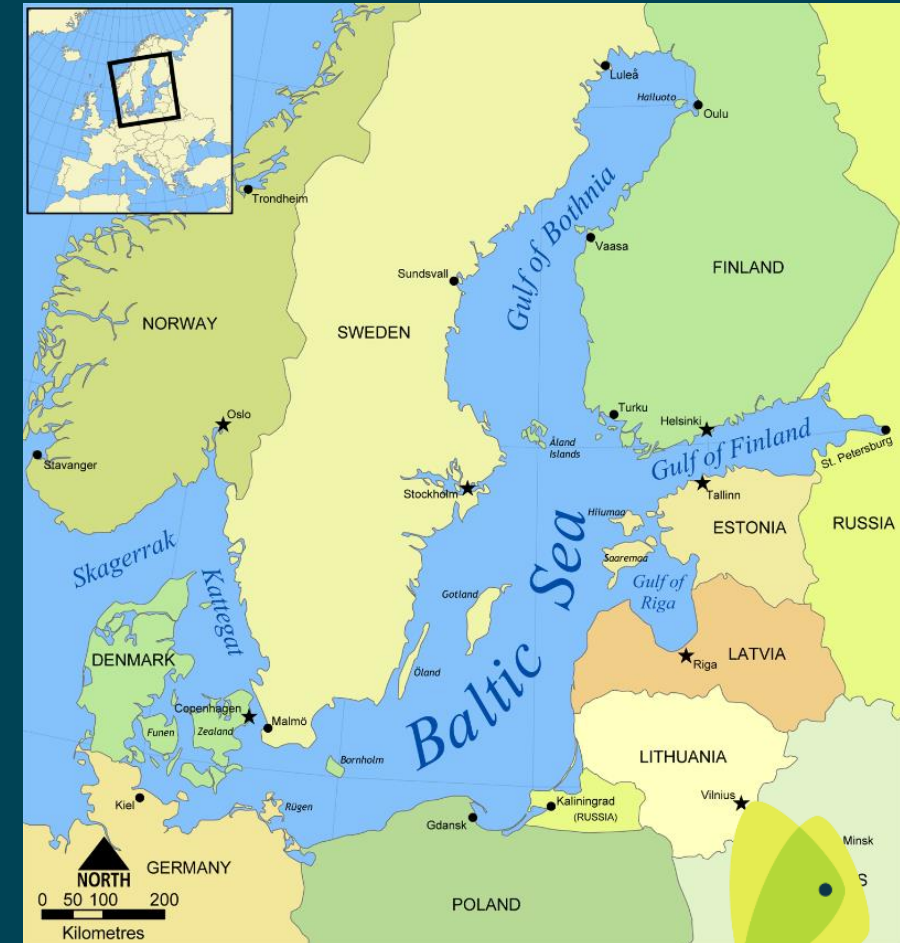

Påvirkning af saltvandsgennemstrømningen gennem Øresund til Østersøen

- Østersøen er brakvand og får kun tilført iltrigt saltvand fra Øresund, Storebælt og Lillebælt
- Selv meget små ændringer i saltvandsgennemstrømningen til Østersøen kan påvirke hele Østersøen
- Derfor har en 'nul-løsning' sikret vandgennemstrømningen til Østersøen

Nul-løsning var et politisk krav ved anlæggelsen af:

- Storebæltsbroen
- Øresundsbroen
- Femern Bælt-tunnelen

Påvirkning af saltvandsgennemstrømningen gennem Øresund til Østersøen

- I anlægsloven for Lynetteholm er der ingen krav om en nul-løsning mht. saltvandsgennemstrømningen
- Ifølge By & Havn's VVM kommer Lynetteholm ikke til at få alvorlige konsekvenser for gennemstrømningen og salttransporten i Øresund

Påvirkning af saltvandsgennemstrømningen gennem Øresund til Østersøen

Dette er pensioneret ingeniør med 40 års erfaring hos netop DHI, Karsten Mangor, ikke enig i:

”Det er i hvert fald ikke korrekt, at Lynetteholm ikke får betydning for gennemstrømningen, for faktum er, at den blokerer en dyb rende.”

Anbefalinger fra professor Stiig Markager

13. april 2023 sendte professor i marine økologi og biokemi ved Aarhus Universitet Stiig Markager eget uddybende notat om blokeringen af Kongedybet direkte til Trafikstyrelsen:

- ❖ De beregninger, som er udført af DHI, er ikke tilstrækkelige til at afvise en væsentlig effekt på saltholdigheden i Østersøen. Denne effekt kan forekomme i hele Østersøen og vil dermed påvirke alle lande omkring Østersøen. (...)*
- ❖ En etablering af en fuldstændig blokering af Kongedybet er potentielt et så væsentligt indgreb i Østersøens miljø, at det bør belyses meget grundigt, og det bør evalueres i en faglig høringsproces, som omfatter alle lande omkring Østersøen.*

Mangelfuld miljøvurdering fører til retssag

Klimabevægelsen sagsøgte i 2021 By & Havn og Transportministeriet for de manglende klima- og miljøvurderinger af det samlede projekt og for den manglende Espoo-høring af alle Østersølandene

22. marts 2023 bad Klimabevægelsen landsretten om midlertidigt at stoppe projekt Lynetteholm ved at søge om opsættende virkning.

”Blokeringen af Kongedybet, ud fra København, udgør så stor en risiko for Østersøen, at vi ikke mener at projekt Lynetteholm kan fortsætte”.

Mangelfuld miljøvurdering fører til retssag

- **Retssagen forventes at tage 2-5 år endnu**
- **Imens fortsætter anlæggelsen af Lynetteholm**
- **Anmodningen om opsættende virkning vil blive behandlet af landsretten til december**

Konklusion og perspektivering

Konklusion

Danmarks Naturfredningsforening;

- er meget bekymret over de konsekvenser Lynetteholm har haft og kan få på havmiljøet
- mener at det er dybt problematisk, at miljølovgivningen er tilsidesat, klageadgang fjernet og bygherre er sin egen miljøvogter

Danmarks Naturfredningsforening mener ikke;

- at hverken Transportministeren eller By & Havn udviser rettidig omhu ved at starte byggeriet, inden Espoo-forhandlingerne reelt er afsluttede

Danmarks Naturfredningsforening;

- anbefaler, at Lynetteholm bliver sat på pause, indtil alle miljøkonsekvenser er tilstrækkeligt undersøgt og ageret på, og indtil alle Østersølandene er blevet hørt.

Perspektivering

- Der pågår lige nu mange projekter med effekt på havmiljøet
- De kumulative effekter af disse projekter kan få konsekvenser, der er langt større end effekterne af hvert af projekterne alene (cocktail-effekten)
- Hvis vi at gøre Øresund til et rent hav i god økologisk tilstand, er vi nødsaget til at indregne effekterne af alle foreslåede projekter i ét og samme regnestykke
- ... og overlade overblikket og ansvaret til et overordnet og uafhængigt dansk-svensk havråd

Tak for opmærksomheden

Spørgsmål?

